

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY GNOJNIK NA LATA 2016 - 2020

Gnojnik, maj 2018 r.

SPIS TREŚCI**SPIS TREŚCI**

1. WSTĘP	3
1.1 PODSTAWOWE DEFINICJE I PODSTAWY PRAWNE	3
1.2 METODYKA AKTUALIZACJI GPR.....	5
2. ANALIZA WSKAŹNIKOWA	7
2.1 WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI.....	8
2.2. UDZIAŁ OSÓB ZAREJESTROWANYCH JAKO BEZROBOTNE W POPULACJI OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	8
2.3 LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW	9
2.4. LICZBA STWORZONYCH DODATKOWYCH MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH.....	10
2.5. LICZBA RODZIN POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK 500+ NA PIERWSZE DZIECKO	11
2.6. PROCENTOWA ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ.....	11
2.7 LICZBA ZBUDOWANYCH LUB ZMODERNIZOWANYCH OBIEKTÓW KULTURY, EDUKACJI I WYCHOWAWCZYCH.....	12
2.7.1. Podobszar rewitalizacji w Gnojniku.....	12
2.7.2. Podobszar rewitalizacji w Uszwi	12
2.7.3. Podobszar rewitalizacji w Biesiadkach.....	12
2.8. TABELA ZBIORCZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	13
3. WNIOSKI I ZALECENIA.....	14
3.1. PODSUMOWANIE PIERWSZEGO ETAPU REWITALIZACJI	14

SPIS TABEL

TABELA 1. LISTA PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH GMINY GNOJNIK.....	4
TABELA 2. LISTA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GPR GMINY GNOJNIK	7
TABELA 3. TENDENCJE POPULACJI MIEJSCOWOŚCI REWITALIZACYJNYCH	8
TABELA 4. BEZROBOCIE W MIEJSCOWOŚCIACH, W KTÓRYCH WYZNACZONO OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GNOJNIK - PORÓWNANIE GRUDZIEŃ 2015 i 2017	9
TABELA 5. ZESTAWIENIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W MIEJSCOWOŚCIACH REWITALIZACYJNYCH GMINY GNOJNIK	9
TABELA 6. LICZBA STWORZONYCH W LATACH 2016 - 2018 MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH.....	11
TABELA 7. ZMIANA LICZBY RODZIN OTRZYMUJĄCYCH DODATEK 500+ NA PIERWSZE DZIECKO.....	11
TABELA 8. TENDENCJE LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W MIEJSCOWOŚCIACH REWITALIZACYJNYCH.....	12
TABELA 9. LICZBA ZBUDOWANYCH LUB ZMODERNIZOWANYCH OBIEKTÓW KULTURY, EDUKACJI I WYCHOWAWCZYCH	13
TABELA 10. TABELA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	14

1. WSTĘP

1.1 PODSTAWOWE DEFINICJE I PODSTAWY PRAWNE

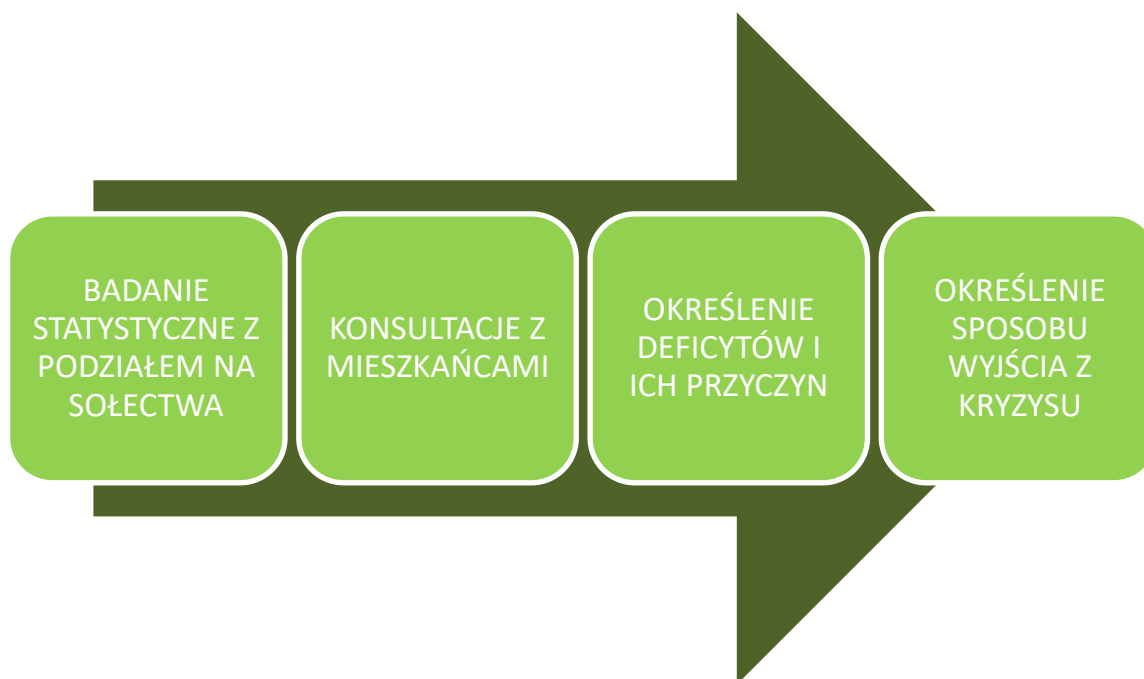
Niniejsze opracowanie ma na celu określenie stopnia aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Gnojnik, przyjętego 14 lipca 2017 roku uchwałą Nr XXIX/258/2017 Rady Gminy Gnojnik. Podstawą wszelkich działań związanych z rewitalizacją przestrzeni publicznych, również z zarządzaniem gminnym programem rewitalizacji [dalej: GPR] i jego zmianą jest Ustawa z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji [dalej: Ustawa].

Rewitalizację należy rozumieć jako proces zmniejszenia deficytów społecznych, których przykładem są trudności edukacyjne lokalnej młodzieży, zła sytuacja na rynku pracy, rozpad więzów społecznych, niska aktywność społeczna czy szybki proces starzenia się społeczeństwa. Nie są to zatem tylko i wyłącznie działania nakierowane na naprawę czy estetyzację infrastruktury publicznej. Przeciwnie, rewitalizacja prowadzona w rozumieniu Ustawy wymaga, aby wszystkie działania inwestycyjne wpływały na poprawę parametrów społecznych w wyznaczonym obszarze.

GPR Gminy Gnojnik opracowano dla trzech podobszarów rewitalizacji, przyjętych Uchwałą Rady Gminy nr XXI/190/16 z dn. 5 grudnia 2016 roku. Są to:

1. Podobszar w miejscowości Gnojnik,
2. Podobszar w miejscowości Uszew,
3. Podobszar w miejscowości Biesiadki.

Uchwały o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji i o przyjęciu gminnego programu rewitalizacji opracowano zgodnie z podaną w Ustawie logiką:

W GPR zawarto listę podstawowych projektów rewitalizacyjnych, tzn. działań zarówno inwestycyjnych, jak i projektów miękkich, które mają prowadzić do poprawy parametrów społecznych w obszarze rewitalizacji. Działania zostały uzgodnione i przewidziane do realizacji nie tylko przez Gminę, ale też przez jednostki sektora prywatnego.

Ostatecznie sformułowano listę projektów rewitalizacyjnych:

TABELA 1. LISTA PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH GMINY GNOJNIK

LP.	PROJEKT	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	KOSZT ZADANIA	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1	Budowa Centrum Kultury w Gnojniku	Gmina Gnojnik	8 000 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
2	Budowa obiektu łączącego funkcje kulturalną i przedszkolną w Uszwi	Gmina Gnojnik	4 000 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
3	Modernizacja zabytkowego parku w miejscowości Gnojnik	Gmina Gnojnik	1 500 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
4	Stworzenie miejsc zabaw dla najmłodszych	Gmina Gnojnik	600 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
5	Stworzenie terenów rekreacyjnych we wschodniej części sołectwa Uszew	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin "Gałęziówka Zacisze"	1 000 000 zł	środki prywatne, EFRR
6	Stworzenie infrastruktury rekreacyjno-sportowej w miejscowości Biesiadki	Gmina Gnojnik	700 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
7	Modernizacja budynku Wikarówki dla celów rozwoju aktywności społecznej	Parafia pw. Świętego Floriana Męczennika w Uszwi	500 000 zł	środki prywatne, EFRR
8	Gruntowna modernizacja Domu Ludowego w Zawadzie Uszewskiej	Gmina Gnojnik	300 000 zł	krajowe środki publiczne, EFRR
9	Rozwijanie u dzieci i młodzieży kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, wraz z rozwojem kompetencji i umiejętności nauczycieli.	Gmina Gnojnik	300 000 zł	krajowe środki publiczne, EFS
10	Poprawa oferty wychowania przedszkolnego w obszarze rewitalizacji gminy Gnojnik	Gmina Gnojnik	500 000 zł	krajowe środki publiczne, EFS
11	Kompleksowe wsparcie dla klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojniku	Gmina Gnojnik / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojniku	500 000 zł	krajowe środki publiczne, EFS

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Gnojnik

Jednak w efekcie przytoczonej wcześniej definicji rewitalizacji, tzn. w związku z tym, że rezultatem działań powinna być stała poprawa sytuacji społecznej, procesu rewitalizacji nie należy utożsamiać tylko i wyłącznie z realizacją inwestycji wskazanych na liście podstawowych projektów rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Rewitalizacja wskazanych terenów nie kończy się wraz z upłynięciem czasu wskazanego w "widełkach" w tytule GPR, tj. w 2020 roku. Zgodnie z publikacją **Ustawa o rewitalizacji. Komentarz (Instytut Metropolitalny, Gdańsk 2017)**: *Wydaje się, że w obszarach szczególnie dotkniętych degradacją nie można oczekiwać, że proces dogłębnej i rzeczywistej rewitalizacji dokona się wcześniej niż przed upływem czasu odpowiadającego co najmniej jednemu pokoleniu. W tym kontekście należy unikać zbyt pochopnej konstatacji o osiągnięciu celów rewitalizacji, prowadzącej do uchylecia uchwały w sprawie GPR.*

Sam proces rewitalizacji wykracza zatem poza okres obowiązywania GPR, tzn. poza 2020 rok. Dotyczy przy tym praktycznie wszystkich obszarów społeczno-gospodarczego funkcjonowania obszaru rewitalizacji.

W związku z tym, że proces jest skomplikowany, jednym z obowiązków władz gminnych jest okresowa ocena skuteczności i aktualności GPR. Zasadą wynikającą z art. 22 Ustawy jest to, że zmiany w gminnym programie rewitalizacji powinny być poprzedzone analizą sytuacji w obszarze rewitalizacji. Kompleksowy przegląd sytuacji poparty opracowaniem "Oceny aktualności GPR" powinien być przeprowadzony przynajmniej raz na 3 lata, przy czym nie ma przeciwwskazań, aby działania takie były prowadzone częściej, np. po realizacji lub ostatecznej decyzji o realizacji ważnej inwestycji.

W Ustawie nie podano szczegółowych wymogów odnośnie opracowania "Oceny aktualności GPR". Wskazówki znajdują się w art. 4 ust. 1 Ustawy, zgodnie z którym: "W celu opracowania diagnoz służących [...] ocenie aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań".

W związku z tym zaleceniem pojawia się pokusa oparcia "Oceny aktualności GPR" wyłącznie na wskaźnikach statystycznych, które były wykorzystywane na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Przeprowadzenie jedynie badania statystycznego prowadzonego w 2016 roku i zestawienie go z obecnymi wynikami byłoby jednak równie wygodne, co nieskuteczne. Mogłoby przy tym doprowadzić do błędnych wniosków i jak wskazano w przytoczonej wcześniej publikacji **Ustawa o rewitalizacji. Komentarz** - do przedwczesnego zakończenia rewitalizacji, bez osiągnięcia faktycznej i stałej poprawy. Po pierwsze zmiany statystyczne w obszarach rewitalizacji następują analogicznie, do tych, które widzimy w całym regionie. Przykładowo zmniejszenie bezrobocia może wynikać z poprawy na rynku pracy w całym kraju, a lepsze wyniki na egzaminach szkolnych mogą wiązać się z tym, że w danym roku pytania egzaminacyjne były łatwiejsze niż w latach poprzednich. Po drugie, nawet w przypadku stwierdzenia poprawy w porównaniu z innymi regionami gminy, tzn. że obszar rewitalizacji statystycznie "dogania" pozostałe sołectwa, nie ma podstaw do stwierdzenia czy pozytywny trend jest stabilny czy to tylko kwestia błędu pomiaru albo chwilowe wahanie. Jednostki referencyjne, dla których prowadzi się pomiary statystyczne, są na obszarach wiejskich zamieszkałe najczęściej przez kilkaset osób. Oznacza to, że do statystyk należy podchodzić ostrożnie.

1.2 METODYKA AKTUALIZACJI GPR

Główne wymogi formalne dotyczące aktualizacji GPR wskazano w ustawie o Rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zwłaszcza w art. 22 i 23.

Zgodnie z art. 22. Ustawy:

1. Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.

2. Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Zgodnie z art. 23. Ustawy:

1. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim jest on uchwalany.

2. Zmiana gminnego programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:

1) nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a;

2) nie wymaga zmiany uchwały, o której mowa w art. 25.

Powyższy zapis może rodzić wątpliwość, jak należy rozumieć zmianę "dotyczącą przedsięwzięć rewitalizacyjnych". Zwłaszcza trudności mogą budzić 2 pytania:

- Czy chodzi o zmianę zakresu budowlanego czy również o projekty miękkie?
- Czy chodzi o zmianę zakresu projektu czy również o pozostałe parametry, takie jak cena lub termin realizacji inwestycji?

Prawidłowy sposób interpretacji art. 23 ust. 1 podano w publikacji **Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz** (Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2016):

Opisane wyżej wyjątki należy interpretować zawężająco – oznacza to przykładowo, że nawet najdrobniejsze zmiany w ramach przedsięwzięć z listy podstawowej wymagać będą przeprowadzenia pełnej procedury zmiany GPR.

W efekcie nawet kosmetyczne zmiany w jednym z projektów rewitalizacyjnych prowadzą do obowiązku przeprowadzenia konsultacji społecznych w pełnym zakresie, a także do obowiązkowego uzyskania dla projektu zmienianego dokumentu opinii wymienionych w art. 17 Ustawy.

Powyższe zasady pozwalają wytyczyć "mapę drogową" prawidłowej aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Jak wskazano wyżej, głównym założeniem jest, że o ile zmiana nie ma charakteru czysto technicznego, należy aktualizować GPR tak, jak był on przyjmowany. Dotyczy to zarówno kwestii partycypacji społecznej, zwłaszcza odpowiednio przeprowadzonych konsultacji społecznych, jak i uzgodnień z wymienionymi w Ustawie instytucjami i uzgodnień środowiskowych.

Aktualizacja GPR powinna wobec tego uwzględniać następujące działania:

1. Sporządzenie oceny aktualności GPR - realizowana przynajmniej raz na 3 lata - opracowana zgodnie z Ustawą;
2. Opracowanie projektu skorygowanej wersji GPR;
3. Przeprowadzenie konsultacji społecznych skorygowanego GPR;
4. Zaopiniowanie oceny aktualności przez gminny Komitet Rewitalizacji;
5. Przesłanie skorygowanego dokumentu do opinii instytucji wymienionych w art. 17 Ustawy o rewitalizacji;
6. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub uzgodnienie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
7. Przyjęcie uchwały korygującej GPR.

2. ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Sposób prowadzenia oceny aktualności GPR po części został wskazany przez Radę Gminy Gnojnik w jej uchwale przyjmującej GPR. W rozdziale 7. dokumentu znajdują się bowiem wskazówki dotyczące analizy wskaźnikowej i monitoringu GPR, w tym zestaw przykładowych wskaźników, które mogą być zastosowane do oceny postępu rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono zestaw przykładowych wskaźników oceny, podanych w GPR. Zostały one uzupełnione i w niektórych przypadkach zmodyfikowana tak, aby lepiej oddać sytuację w kontekście szerszych trendów, jak np. zmiany gospodarcze czy zmiany w polityce społecznej w skali kraju. Przykładowo w związku z tym, że w ostatnich dwóch latach nastąpiły zmiany w systemie wypłacania zasiłków socjalnych i dodatek 500+ częściowo ograniczył liczbę wypłacanych dotychczas zasiłków z GOPS, przeanalizowano liczbę przyznawanych dodatków 500+ na pierwsze dziecko.

TABELA 2. LISTA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GPR GMINY GNOJNIK

WSKAŹNIK MONITORINGU	ŹRÓDŁO DANYCH
Udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ogóle osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku
Liczba decyzji o pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 osób	GOPS w Gnojniku
Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Gnojniku
Liczba kradzieży i kradzieży z włamaniem w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Brzesku
Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów kultury, edukacji i wychowawczych	Urząd Gminy w Gnojniku
Powierzchnia ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych i rekreacyjno-sportowych	Urząd Gminy w Gnojniku

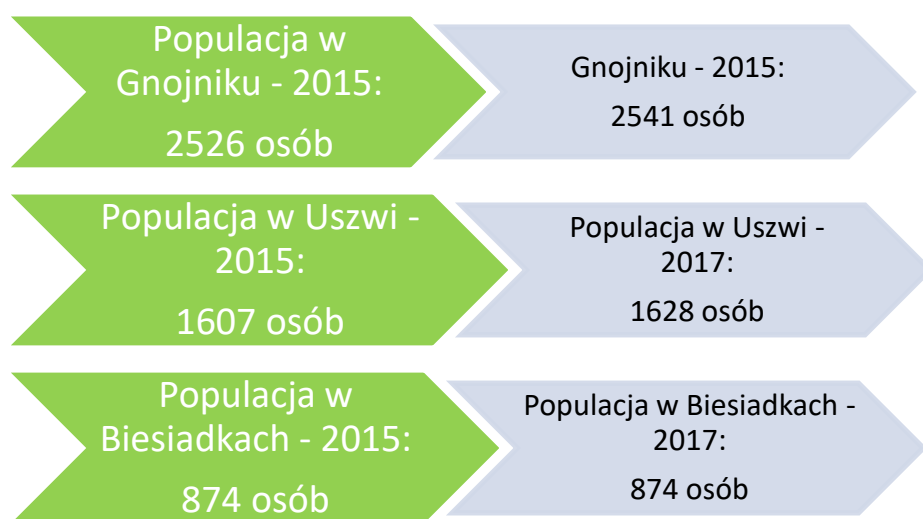
Analizę wskaźnikową przeprowadzono dla każdego z zamieszkałych podobszarów rewitalizacji:

1. Podobszar w miejscowości Gnojnik,
2. Podobszar w miejscowości Uszew,
3. Podobszar w miejscowości Biesiadki.

2.1 WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI

Analiza przedstawionych poniżej danych wskazuje, że w obszarze rewitalizacji następują najczęściej pozytywne tendencje demograficzne. W dwóch z trzech podobszarów rewitalizacji odnotowano wzrost liczby mieszkańców. Populacja zwiększyła się w podobszarach rewitalizacji w Gnojniku i Uszwi. Biorąc pod uwagę całe miejscowości - łącznie o 36 osób - natomiast liczba mieszkańców miejscowości Biesiadki nie zmieniła się.

W przypadku miejscowości Gnojnik i Uszew taki stan rzeczy jest kontynuacją procesów, które obserwowano już wcześniej. W poprzedniej "czterolatce" populacja dwóch miejscowości zwiększyła się łącznie o 115 osób. W przypadku miejscowości Biesiadki, w której w latach 2011 - 2015 populacja zmniejszyła się o 9 osób, można mówić o zatrzymaniu negatywnej tendencji.

Podsumowując, łącznie wartość dla wskaźnika wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi:

TABELA 3. TENDENCJE POPULACJI MIEJSCOWOŚCI REWITALIZACYJNYCH

PODOBSZAR REWITALIZACJI	LICZBA MIESZKAŃCÓW		RÓŻNICA	
	2015 ROK	2017 ROK	LICZBA	%
Gnojnik	2526	2541	15	+0,6%
Uszew	1607	1628	21	+1,3%
Biesiadki	874	874	0	0%

Źródło: Ewidencja Ludności UG Gnojnik

2.2. UDZIAŁ OSÓB ZAREJESTROWANYCH JAKO BEZROBOTNE W POPULACJI OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Sytuacja na rynku pracy w ciągu ubiegłych 2-3 lat poprawiła się, co jest związane z dobrą koniunkturą gospodarczą w kraju i na świecie. W Polsce stopa bezrobocia zmniejszyła się w latach 2015 - 2017 z 6,5% do 4,6%. Zmiany w podobnej skali nastąpiły w Gminie Gnojnik, gdzie łącznie udział zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się z 5,5 do 3,3%.

TABELA 4. BEZROBOCIE W MIEJSCOWOŚCIACH, W KTÓRYCH WYZNACZONO OBSZAR REWITALIZACJI GMINY GNOJNIK - PORÓWNANIE GRUDZIEŃ 2015 I 2017

PODOBSZAR ZDEGRADOWANY	2015				2017				ZMIANA W LATACH 2015 - 2017	
	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI		DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI		BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI		DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI		BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI	DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI
	[L.]	[%]	[L.]	[%]	[L.]	[%]	[L.]	[%]	[%]	[%]
Gnojnik	70	4,2%	34	2,0%	51	3,0%	27	1,6%	-1,1%	-0,4%
Uzew	63	5,8%	35	3,2%	30	2,8%	15	1,4%	-3,0%	-1,8%
Biesiadki	29	5,1%	16	2,8%	12	2,1%	5	0,9%	-3,0%	-1,9%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku

Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku wynika, że bezrobocie w obszarze rewitalizacji, tak samo jak w całej gminie jest w tym momencie marginalne. Licząc łącznie wszystkie podobszary rewitalizacji od grudnia 2015 do grudnia 2017 roku liczba mieszkańców zarejestrowanych jako bezrobotni zmniejszyła się ze 162 do 77.

2.3 LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Poniżej zestawiono organizacje pozarządowe, które istniały w obszarze rewitalizacji przed jego wyznaczeniem oraz te, które powstały w następnych latach. Od momentu wyznaczenia obszaru, powołano do życia po dwie nowe organizacje w miejscowości Gnojnik i Uzew.

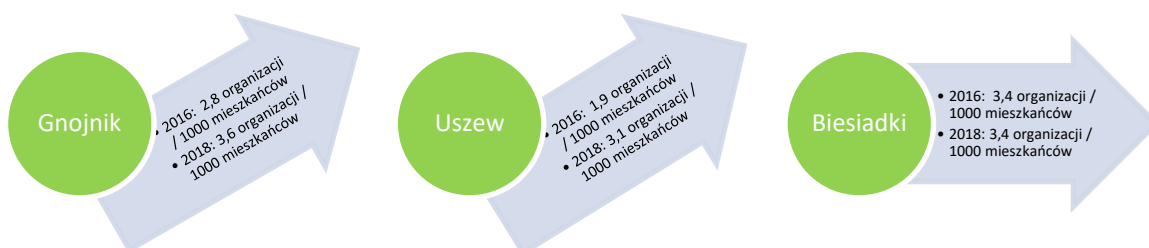
TABELA 5. ZESTAWIENIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W MIEJSCOWOŚCIACH REWITALIZACYJNYCH GMINY GNOJNIK

DATA REJESTRACJI	GNOJNIK	USZEW	BIESIADKI
DO 2016 ROKU	<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie "Gnojnik Mam Na Myśli" Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku "GLOBUS" Stowarzyszenie Regiony 	<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie "Łączy nas Uzew" Ludowy Klub Sportowy Ochotnicza Straż 	<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Biesiadki "Tradycja i Rozwój" Ochotnicza Straż

	<ul style="list-style-type: none"> Nowych Szans VESNA Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Potrzebującym i Zapobiegania Patologiom Społecznym "Pomocna Dłoń" Uczniowski Klub Sportowy "Max-Sport" w Gnojniku Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Gnojnik "Aktywni" Ochotnicza Straż Pożarna w Gnojniku 	Pożarna w Uszwi	<ul style="list-style-type: none"> Pożarna w Biesiadkach Ludowy Klub Sportowy "Wulkan" w Biesiadkach
PO 2016 ROKU	<ul style="list-style-type: none"> Stowarzyszenie "Szlakiem Kultury" Ludowy Klub Sportowy w Gnojniku 	<ul style="list-style-type: none"> Fundacja Wspierania Aktywności i Zachowania Dziedzictwa Lokalnego "Pro Memory" Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin "Gałęziówka Zacisze" 	

Źródło: UG Gnojnik

Poniżej przedstawiono wzrost wskaźnika liczby organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizacji.

2.4. LICZBA STWORZONYCH DODATKOWYCH MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH

Jednym z głównych celów Gminnego Programu Rewitalizacji była poprawa warunków wychowawczych i wsparcie rodzin, a także poprawa warunków edukacyjnych. W tym celu Gmina rozpoczęła budowę nowego obiektu wielofunkcyjnego w Uszwi, w którym będzie mieściło się przedszkole. Ponadto zrealizowała projekt miękkiej pn. "Moje przedszkole - mój dom", dzięki któremu powstało 28 nowych miejsc przedszkolnych:

- 16 miejsc w Gnojniku,
- 12 miejsc w Uszwi.

W ramach projektu organizowane są zajęcia dodatkowe dla 130 dzieci w wieku 2,5 - 6 lat (w tym troje dzieci niepełnosprawnych). Dla realizacji zadań przewidziano środki na wzrost kwalifikacji zawodowych 13 nauczycieli wychowania przedszkolnego. Zakupiono również sprzęt zajęciowy, umożliwiający realizację zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć socjo-terapeutycznych, logopedycznych, a także teatralnych i muzycznych.

łącznie dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego dla projektu o wartości 806 tys. zł pozyskano 684 tys. zł.

Podsumowując, wartość wskaźnika *liczba stworzonych dodatkowych miejsc przedszkolnych wynosi:*

TABELA 6. LICZBA STWORZONYCH W LATACH 2016 - 2018 MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH

PODOBSZAR	LICZBA STWORZONYCH MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH
Gnojnik	16
Uszew	12
Biesiadki	0

Źródło: UG Gnojnik

11

2.5. LICZBA RODZIN POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK 500+ NA PIERWSZE DZIECKO

W ramach istniejącego systemu opieki socjalnej, możliwość otrzymania wsparcia 500+ na pierwsze dziecko mają tylko te rodziny, które spełniają kryterium dochodowe. W 2018 roku jest to maksymalnie 800 zł dochodu na 1 członka rodziny w przypadku rodzin wychowujących dzieci pełnosprawne i 1200 zł w przypadku rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Wzrost liczby rodzin pobierających dodatek 500+ na pierwsze dziecko wskazuje zatem na to, iż rodziny powiększają się, a powstałe w rezultacie koszty nie są równoważone większymi dochodami. W efekcie konieczne jest większe wsparcie, choćby w postaci aktywizacji zawodowej dorosłych członków rodzin czy organizacji darmowych zajęć pozalekcyjnych lub innych darmowych usług publicznych.

Dane przedstawione poniżej wskazują, że w okresie lat 2016 - 2018 wzrost zapotrzebowania na wsparcie 500+ dla pierwszego dziecka nastąpił w miejscowości Gnojnik. W pozostałych miejscowościach zapotrzebowanie praktycznie nie zmieniło się.

TABELA 7. ZMIANA LICZBY RODZIN OTRZYMUJĄCYCH DODATEK 500+ NA PIERWSZE DZIECKO

MIEJSCOWOŚĆ	LICZBA RODZIN OTRZYMUJĄCYCH WSPARCIE 500+ NA PIERWSZE DZIECKO		ZMIANA W LATACH 2016 - 2018	
	2016	2018	LICZBA	[%]
BIESIADKI	36	36	0	0,0%
GNOJNIK	140	159	19	+13,6%
USZEW	71	70	-1	-1,4%

Źródło: UG Gnojnik

2.6. PROCENTOWA ZMIANA LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ

Dane statystyczne wskazują na wzrost aktywności gospodarczej mierzony liczbą podmiotów gospodarki narodowej w miejscowości Gnojnik oraz spadek aktywności w dwóch pozostałych miejscowościach, w których wyznaczono obszar rewitalizacji.

W przypadku miejscowości Gnojnik jest to kontynuacja trendu, który stwierdzono już na etapie opracowywania Diagnozy Społecznej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego. W przypadku miejscowości Uszew trend spadkowy w liczbie podmiotów gospodarczych nastąpił po znacznych wzrostach z poprzednich lat.

TABELA 8. TENDENCJE LICZBY PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W MIEJSCOWOŚCIACH REWITALIZACYJNYCH

MIEJSCOWOŚĆ	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ			ZMIANA 2015 - 2017	
	2011	2015	2017	LICZBA	%
Gnojnik	120	167	184	17	10,2%
Uszew	75	90	87	-3	-3,3%
Biesiadki	46	48	47	-1	-2,1%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

2.7 LICZBA ZBUDOWANYCH LUB ZMODERNIZOWANYCH OBIEKTÓW KULTURY, EDUKACJI I WYCHOWAWCZYCH

12

Od 2016 roku w każdym z trzech podobszarów rewitalizacji podjęto działania na rzecz rozwoju infrastruktury publicznej. Poniżej przedstawiono te działania, które wpisują się w cele GPR Gminy Gnojnik.

2.7.1. Podobszar rewitalizacji w Gnojniku

- W 2018 roku Gmina pozyskała środki na modernizację sal w Domu Strażaka i dostosowanie ich do potrzeb osób starszych w ramach tworzonego Klubu Seniora. Wartość prac modernizacyjnych wynosi 300 tys. zł, przy czym dofinansowanie wynosi 150 tys. zł. Modernizacji poddana została duża sala spotkań oraz pomieszczenie klubowe z wydzielonym miejscem na szatnię.

2.7.2. Podobszar rewitalizacji w Uszwi

- W 2018 roku rozpoczęto budowę obiektu łączącego w sobie funkcje przedszkolne i kulturalne. Gmina Gnojnik złożyła na ten cel wniosek o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego i otrzymała wsparcie w kwocie 1,3 mln zł.
- W 2018 roku przeprowadzono prace modernizacyjne w Domu Ludowym w Zawadzie Uszewskiej. Obiekt został przeznaczony do modernizacji w GPR ze względu na to, że znajduje się w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji w Uszwi i jest miejscem spotkań mieszkańców zarówno Uszwi, jak i Zawady Uszewskiej. Wartość inwestycji to ok. 44 tys. zł.
- W 2017 roku przeprowadzono prace modernizacyjne na drodze "koło szkoły" w ramach środków na naprawę infrastruktury zniszczonej przez klęski żywiołowe. Wartość prac wyniosła 86 tys. zł. Środki pochodzą z rezerwy celowej budżetu. Projekt poprawia możliwość dojścia i dojazdu do głównych obiektów społecznych w podobszarze rewitalizacji.

2.7.3. Podobszar rewitalizacji w Biesiadkach

- Od momentu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji w obszarze rewitalizacji w Biesiadkach powstała nowoczesna sala sportowa o parametrach energetycznych budynku pasywnego. Obiekt zlokalizowany przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Biesiadkach mieści boisko o wymiarach 12 x 24m.
- W 2017 roku przeprowadzono prace mające na celu zabezpieczenie osuwiska w miejscowości Biesiadki. Na ten cel Gmina pozyskała środki z Narodowego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Działanie zostało dofinansowane w 100% w kwocie 440 344 zł.

Podsumowując, wartość dla wskaźnika liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów kultury, edukacji i wychowawczych wynosi:

TABELA 9. LICZBA ZBUDOWANYCH LUB ZMODERNIZOWANYCH OBIEKTÓW KULTURY, EDUKACJI I WYCHOWAWCZYCH

PODOBSZAR REWITALIZACJI	BUDOWY / MODERNIZACJE		
	SKOŃCZONE	ROZPOCZĘTE	ŁĄCZNIE
Gnojnik	1	1	2
Uszew	1	0	1
Biesiadki	1	0	1

Źródło: UG Gnojnik

13

Ponadto w całej gminie, w tym w obszarze rewitalizacji realizowane są 3 duże projekty nastawione na poprawę parametrów ekologicznych:

- Wymiana starych pieców węglowych na niskoemisyjne kotły gazowe, kotły na biomasę lub na ekogroszek. Gmina Gnojnik jest liderem dwóch projektów, w wyniku których w 8 gminach regionu zlikwidowanych będzie ponad 1300 kotłów węglowych. W samej gminie Gnojnik wymianie podlegać będzie 150 jednostek grzewczych, przeważająco w obszarze rewitalizacji.
- Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Gnojnik, co realizowane będzie poprzez: Środki pozyskane w ramach RPO WM 2016-2020
 - Rozwój sieci kanalizacji sanitarnej w czterech miejscowościach tj. Uszew, Zawada Uszewska, Gnojnik i Gosprzydowa o łącznej długości około 22,65 km wraz z ośmioma sieciowymi przepompowniami ścieków oraz przyłączami kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjnym o łącznej długości około 7,8 km. Dla obsługi przepompowni powstanie instalacja fotowoltaiczna o mocy 39 kW.
 - Rozwój sieci wodociągowej w miejscowościach Uszew, Zawada Uszewska, Gnojnik i Gosprzydowa o łącznej długości około 32,75 km.
- Środki pozyskane w ramach PROW 2016-2020
 - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gnojniku o łącznej długości 421 mb
 - Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Gnojnik, Gosprzydowa oraz Lewniowa o łącznej długości 9,656 mb
- Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, na którą Gmina pozyskała dofinansowanie w 2018 roku. PSZOK zlokalizowany będzie w Gnojniku na dz. ew. nr 664. Wartość inwestycji to 2,07 mln zł, z czego dofinansowanie wynosi 1,43 mln zł.

2.8. TABELA ZBIORCZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Poniżej podano zestawienie analizowanych w opracowaniu wskaźników. Krótki czas, jaki upłynął od momentu opracowania pierwszej wersji GPR praktycznie uniemożliwia określenia wyraźnych tendencji. Jednoznaczną ocenę utrudnia dodatkowo fakt, iż w ubiegłych dwóch latach na szczeblu krajowym wprowadzono znaczne zmiany w głównych obszarach

analizowanych w GPR, tj. w systemie opieki socjalnej czy edukacji. Stąd szczególnie ważne dla oceny aktualności GPR są opis prowadzonych dotychczas działań rewitalizacyjnych oraz konsultacje społeczne, w tym konsultacje z potencjalnymi inwestorami.

TABELA 10. TABELA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

WSKAŹNIK	GNOJNIK	USZEW	BIESIADKI
Wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji w latach 2015 - 2017	+0,6%	+1,3%	0%
Zmiana udziału osób zarejestrowanych jako bezrobotne w populacji osób w wieku produkcyjnym	-1,1%	-3%	-3%
Zmiana liczby organizacji pozarządowych / 1000 mieszkańców	+0,8 / 1000 mieszkańców	+1,2 / 1000 mieszkańców	Brak zmiany
Wzrost liczby miejsc przedszkolnych	+16	+12	Brak zmiany
Procentowy wzrost liczby rodzin pobierających dodatek 500+ na pierwsze dziecko	+13,6%	-1,4%	Brak zmiany
Procentowa zmiana liczby podmiotów gospodarki narodowej	+10,2%	-3,3%	-2,1%
Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów kultury, edukacji i wychowawczych	1	1	1

Źródło: Zestawienie własne

3. WNIOSKI I ZALECENIA

3.1. PODSUMOWANIE PIERWSZEGO ETAPU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji był opracowany na przełomie 2016 i 2017 roku, tzn. kilkanaście miesięcy przed sporządzeniem niniejszego opracowania. Rok 2017 i początek 2018 roku upłynęły pod znakiem opracowywania dokumentacji projektowych dla poszczególnych inwestycji i pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, a także realizacji działań inwestycyjnych w obszarach rewitalizacji.

Do najważniejszych działań w kontekście GPR zalicza się:

1. Rozpoczęcie budowy obiektu wielofunkcyjnego w Uszwi, który wskazano do realizacji jako projekt nr 2 w GPR;
2. Budowę sali sportowej w Biesiadkach, która częściowo odpowiada na potrzeby wskazane w projekcie nr 6. w GPR *Stworzenie infrastruktury rekreacyjno-sportowej w miejscowości Biesiadki*.

Powstanie obiektów kubaturowych prowadzi do konieczności dokonania przeglądu potrzeb oraz ewentualnej korekty projektów rewitalizacyjnych zarówno pod względem prac budowlanych, jak i projektów miękkich służących optymalnemu wykorzystaniu infrastruktury.

Bilans dotychczasowych działań i określenie potrzeb pozwoli na skomponowanie przyszłych wydatków Gminy w sposób bardziej efektywny. Działania publiczne nie będą dublowały się z prywatnymi. Równocześnie możliwe jest zaplanowanie wspólnych działań sektora publicznego i prywatnego tak, aby lepiej służyły one mieszkańcom.

Jak wskazano wyżej, w związku z powstaniem nowej infrastruktury konieczne jest również uzupełnienie listy projektów miękkich w GPR. Tym bardziej, że poza Gminą, chęć realizacji projektów miękkich sygnalizują również prywatne podmioty. Przykładowo jeden z inwestorów zadeklarował chęć realizacji projektu w ramach działania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego - 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne, co będzie komplementarne zarówno z realizowanymi dotychczas projektami, jak i z celami Gminnego Programu Rewitalizacji.

Kolejną przesłanką prowadzącą do konieczności aktualizacji gminnego programu rewitalizacji jest korespondencja, jaka wpłynęła do Urzędu Gminy od prywatnych inwestorów. Z wniosków złożonych pisemnie i ustnie wynika:

1. Konieczność zmiany zapisów dotyczących projektu nr 5 pn. "Stworzenie terenów turystyczno-rekreacyjnych we wschodniej części sołectwa Uszew", realizowanego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin "Gałęziówka Zacisze". Zgodnie z deklaracjami inwestora, projekt w zmienionej formie bardziej odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji, a mniejszy nacisk kładzie na potrzeby turystów.
2. Konieczność zmiany zapisów dotyczących projektu nr 7 pn. "Modernizacja budynku Wikarówki dla celów rozwoju aktywności społecznej". Nie zmieni się cel projektu, którym jest dostosowanie budynku dla działalności organizacji społecznych. Zmieni się natomiast zakres modernizacji oraz szacunkowa wartość zadania.
3. Konieczność dodania nowego zadania pn. "Stworzenie Centrum Kompleksowej Opieki i Rehabilitacji Dorosłych i Dzieci". Projekt będzie realizowany w miejscowości Gnojnik przez Centrum Medycyny Rodzinnej Gnojnik sp. z o.o. Ma na celu poprawę opieki nad osobami zależnymi, w tym nad niepełnosprawnymi dziećmi i osobami starszymi.

Podsumowując, aktualizacja dokumentu jest konieczna zarówno ze względu na dotychczasowe działania, jak i na plany inwestycyjne podmiotów sektora prywatnego.